

PRÍPRAVA STAVIEB NA SLOVENSKU MUSÍ BYŤ SYSTÉMOVÁ

TEXT: MONIKA
VOLEKOVÁ,
FOTO: ARCHÍV
RESPONDENTOV

Schválenie balíka strategických investícií vnímajú stavebné firmy ako prvý krok, za nimi nasledujú ďalšie náročné procesy kým sa stanú realitou. Svoje pôsobenie rozširujú tradične do Českej republiky, ale aj ďalších krajín Európy.

Štát v roku 2024 schválil balík strategických stavieb v cestnej a železničnej doprave. Podarilo sa rozostavať Slovensko?

M. CHRAPPA, DOPRASTAV: Nedá sa zaprieť snaha štátu o toľko skloňované rozostavanie Slovenska. Zatiaľ sa však podarilo Slovensko „rozsúťažiť“. Naši kľúčoví investori pripravili pre stavebný trh v inžinierskych stavbách niekoľko súťaží o diaľnice a železnice, zatiaľ sa však nepodarilo preklopiť ich do fázy realizácie. V diaľničných stavbách ide o tri úseky kysuckej D3, diaľničný privádzač Lietavská Lúčka a v železničných stavbách sú to modernizácie železničnej trate v úsekoch Vydruň – Markušovce a Liptovský Hrádok – Paludza. Dovolím si vysloviť odvážne tvrdenie, že Slovensko bude rozostavané vtedy, keď budú realizované všetky tieto stavby a zároveň, a to je veľmi podstatné, bude pokračovať systematická príprava ďalších stavieb tak, aby nenastala situácia, ktorá hrozí teraz, že najbližšie roky nebudeme mať víziu rozostavať ďalšie strategické stavby diaľnic, rýchlostných ciest a železníc (pokračujúce úseky R2, R6, úsek D1 na východnej hranici, úseky R4, modernizácie železničných koridorov pokračujúcich na východ Slovenska). Osobitným prípadom, ktorý má veľkú ambíciu prispieť k využitiu stavbárskych kapacít na Slovensku, je súťaž na zhotovenie úseku D1 Turany – Hubová, ktorá za posledných šesť mesiacov nezaznamenala žiadny posun smerom k možnému predloženiu ponúk a následnej realizácii.

M. KANUŠČÁK, KAMI-PROFIT:

Áno, vláda síce schválila desať cestných a šesť železničných projektov, ktoré dostali osvedčenie o strategickú investíciu, ale ani jeden úsek sa podľa mojich informácií zatiaľ nerealizuje. Stále sa čaká na projekty; majetkovoprávne vyrovnanie, povolenia aj samotná výstavba sa očakávajú začiatkom roka 2026. Diaľničné stavby na D3 by mohli mať podpísané zmluvy už koncom roka 2025, ale samotná výstavba sa bude realizovať možno až v roku 2027. Najslabšie miesto je teraz verejné obstarávanie, aj keď zákon obmedzuje nekonečné námietky, proces výberu zhotoviteľa je stále zdĺhavý a komplikovaný. Je aj nedostatok kapacít v štátnej správe a NDS/ŽSR. To znamená, že ani pri zrýchlených pravidlách nemá kto rýchlo spracovať či obstaráť dokumentáciu a povolenia. Čiže zákon je nástroj, ale samotný štart výstavby je stále viazaný na dlhé prípravy, financovanie a kapacity.

V. VIKOR, DYNAMIK HOLDING:

Strategické stavby v oblasti cestnej a železničnej infraštruktúry nie sú súčasťou nášho portfólia.

W. WŁODZIMIRSKI, BUDIMEX: Schválenie balíka strategických stavieb vnímame ako kľúčový a pozitívny signál, že modernizácia infraštruktúry je pre Slovensko prioritou. Je to však len prvý krok v dlhom procese, ktorý zahŕňa prípravu projektov, povoloacie procesy a transparentné verejné obstarávanie. Skutočné „rozostavanie“ Slovenska závisí od toho, ako rýchlo a efektívne sa podarí tieto zámery pretaviť do reálnych

súťaží a následne do samotnej výstavby. V Budimexe sme pripravení využiť naše medzinárodné skúsenosti z realizácie najnáročnejších infraštruktúrnych projektov – napríklad výstavby križovatky D1/D4 v Bratislave – a aktívne sa zapojiť do ďalšieho rozvoja slovenskej dopravnej siete. Veríme, že tento nový impulz prinesie v nasledujúcich rokoch konkrétne výsledky, ktoré pocítia všetci občania. Pozitívne vnímame, že sa podarilo vysúťažiť úseky diaľnice D3, a očakávame ďalšie tendre, najmä na rýchlostnú cestu R4, ktorá prepojí Slovensko s Poľskom na východe, ako aj pokračovanie výstavby D1 smerom k ukrajinskej hranici. Rovnako vítame, že v súťaži sú už aj dva veľké projekty v železničnej infraštruktúre.

Stavebnú produkciu podporujú aj práce v zahraničí. Ktorý zahraničný trh je pre vás zaujímavý? Ako vám pomáhajú slovenskí ekonomickí diplomati?

M. CHRAPPA, DOPRASTAV: Za posledné roky sa úplne prirodzeným zahraničným trhom pre Doprastav stala Česká republika. Jedným z hlavných dôvodov je absencia jazykovej bariéry, čo nám umožňuje ľahšie nasadiť naše kapacity, ale je dôležité podčiarknuť, že tento trh sa dlhodobo vyznačuje systémovou prípravou zásobníka projektov určených na realizáciu a každoročne rastúcim rozpočtom Štátneho fondu dopravnej infraštruktúry, čo nám umožňuje sa na trhu ľahšie orientovať a plánovať. Aktuálne slovenských ekonomických diplomatov nekontaktujeme, vysoko však

MARTIN CHRAPPA
obchodno-technický riaditeľ,
DOPRASTAV

MILÍN KANUŠČÁK
konateľ,
Kami-Profit

VLADIMÍR VIKOR ML.
generálny riaditeľ
a člen predstavenstva,
DYNAMIK HOLDING

WOJCIECH WŁODZIMIRSKI
riaditeľ výstavby,
BUDIMEX

oceňujeme prácu Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu, ktorej kontakty a spojenia sú pre nás veľmi podnetné, a považujeme ju tiež za ekonomického diplomata Slovenskej republiky.

M. KANUŠČÁK, KAMI-PROFIT:

Kami Profit pôsobí okrem Slovenska aj na českom a chorvátskom trhu, ktoré považujeme za prirodzene zaujímavé a perspektívne pre naše stavebno-developerské aktivity. Pomoc slovenských ekonomických diplomatov však v praxi nevnímame. Naopak, narážame na bariéry zo strany vlastného štátu - najmä v podobe transakčnej dane, ktorou sme zatažení aj pri aktivitách v zahraničí, a zároveň musíme platiť daňové preddavky zo zisku našich zahraničných pobočiek aj na Slovensku. Teda platíme dvakrát! Tento systém je absurdný a v konečnom dôsledku nás štát paradoxne trestá za exportnú činnosť namiesto toho, aby ju podporoval.

V. VIKOR, DYNAMIK HOLDING:

Za veľmi významný považujeme český trh, ktorý nám je blízky nielen geograficky, ale aj mentalitou a podnikateľským prostredím. Česká republika je pre nás atraktívna aj tým, že je ekonomicky stabilná a má dlhodobý zdravý dopyt nielen po rezidenčných, ale aj po moderných priemyselných a logistických projektoch. Vidíme v nej veľký potenciál, a preto tam systematicky rozvíjame aktivity. Už dnes máme v Čechách vlastnú pobočku a úspešne sme zrealizovali prvú stavbu. Naše dlhodobé plány smerujú k ďalšiemu rastu na tomto trhu. Veľmi zaujímavým trhom s rastúcim potenciálom je aj Srbsko, kde sledujeme dynamický rozvoj stavebníctva a infraštruktúry.

W. WŁODZIMIRSKI, BUDIMEX: Naša dlhodobá stratégia je postavená na diverzifikácii a raste na stabilných

európskych trhoch. Okrem Poľska a Slovenska, ktoré patria medzi naše kľúčové trhy, aktívne pôsobíme a rozvíjame aktivity najmä v Nemecku, Českej republike, Lotyšsku a Estónsku. Zameriavame sa na krajiny, kde môžeme zúročiť naše know-how v oblasti cestnej, železničnej a energetickej infraštruktúry. Ekonomickú diplomáciu vnímame najmä ako podporu pri vytváraní priaznivého podnikateľského prostredia a pri networkingu v počiatočných fázach vstupu na nové trhy. Ako etablovaná spoločnosť, ktorá na Slovensku už úspešne realizuje strategický projekt, fungujeme primárne na báze priamych obchodných vzťahov a partnerstiev postavených na dôvere a referenciách. Vážime si aj spoluprácu medzi krajinami V4, ktorá vytvára priestor na spoločné projekty a výmenu skúseností v oblasti infraštruktúry. Práve regionálne partnerstvá môžu prispieť k rýchlejšiemu a efektívnejšiemu rozvoju.

S akými hospodárskymi výsledkami počítate ku koncu roka 2025?

M. CHRAPPA, DOPRASTAV: Čaká nás ešte veľa práce, tento rok sa musíme vyrovnáť najmä s výzvou prestavať rekordné tržby plánované práve v Českej republike. Na Slovensku bojujeme s výpadkami vo výrobnom programe najmä pre absenciu povolení pri jednotlivých projektoch, čo nás brzdí v možnosti prestavať plánovaný objem. Bude ťažké dodržať plánovaný hospodársky výsledok v prípade, že sa nám nepodarí udržať plánovanú úroveň tržieb, ale pevne verím, že v druhej polovici roka 2025 sa budeme môcť skutočne rozbehnúť.

M. KANUŠČÁK, KAMI-PROFIT: Ku koncu roka 2025 počítame s tým, že náš obrat prekročí úroveň roka 2024. Hlavný impulz vidíme

v úspešnom rozbehu zákaziek v Českej republike, kde sa nám podarilo presadiť sa vo viacerých verejných i súkromných projektoch. Celkovo plánujeme dosiahnuť obrat približne 50 miliónov eur. Tento rast vnímame nielen ako potvrdenie stability spoločnosti Kami-Profit, ale aj ako signál, že naše dlhodobé úsilie o expanziu na zahraničné trhy a diverzifikáciu projektového portfólia prináša výsledky. Do budúcnosti plánujeme expanziu aj na trhy mimo EÚ.

V. VIKOR, DYNAMIK HOLDING: Po náročnejšom období v roku 2024, keď sme cítili miernu stagnáciu a pokles trhu, vnímame aktuálny vývoj pozitívne. Rok 2025 sa zatiaľ vyvíja veľmi dobre a očakávame, že hospodárske výsledky presiahnu úroveň z roka 2023, ktorý bol pre nás rekordný. Aj keď sme opatrní v prognózach, sme presvedčení, že sa nám podarí udržať zdravý rast a dobré ekonomické výsledky.

W. WŁODZIMIRSKI, BUDIMEX:

Skupina Budimex dlhodobo vykazuje stabilný rast a veľmi solídne finančné výsledky, čo potvrdzujú aj naše pravidelné správy pre Varšavskú burzu cenných papierov. Naša sila spočíva v rekordne vysokom portfóliu objednávok a strategickej diverzifikácii - nielen geografickej, ale aj sektorovej. Stále viac sa presadzujeme aj v oblasti energetiky, obnoviteľných zdrojov a ekologického staviteľstva. Na základe aktuálneho vývoja a zazmluvnených projektov očakávame, že rok 2025 potvrdí tento pozitívny trend. Naším cieľom je udržať si finančnú stabilitu a pokračovať v posilňovaní pozície jedného z lídrov v stavebnom sektore v stredoeurópskom regióne. Konkrétne čísla budeme, ako vždy, transparentne komunikovať v našich oficiálnych finančných výkazoch. ■